

El passat 2 de juny Mònica Terribas, directora de TV3, recollia el II Premi Quim Regàs de Periodisme en un acte que va tenir lloc al Parlament de Catalunya. El jurat havia destacat “la independència, el rigor, la innovació i la passió a l’hora d’informar i afrontar la gestió i direcció” de la periodista guardonada. A continuació reproduïm el discurs d’agraïment que va fer Terribas al recollir el premi, instituït en memòria d’aquest conegut periodista mort l’any 2007 a 56 anys d’edat.

“A la nostra professió li cal autocrítica”

Mònica Terribas
Fotos: Parlament de Catalunya

El fet de rebre el II Premi Quim Regàs de Periodisme, per decisió de companys de professió, significa per a mi una responsabilitat, més que no pas un reconeixement. La responsabilitat d’estar a l’alçada del Quim i del Ramon Besa, dues persones que he tingut la sort de conèixer. En Quim gràcies a un altre gran professional, en Joaquim M. Puyal, a l’etapa en què jo formava part del que ell anomenava el “Barça Atlètic”, un grup d’aprenents de periodista que col·laboràvem a *La vida en un xip* i el concurs *Tres pics i repicó*.

En Quim Regàs formava part del consell assessor del debat i duia les seves reflexions i les seves propostes puntualment al despatx que teníem a la Rambla de Catalunya. Era discret i honrat, no mirava mai d’imposar les seves opinions –tampoc hauria pogut!–, però les exposava amb convenciment i de manera raonada. Estic segura que ell no em recordaria, si bé va ser d’aquelles presències professionals que queden en la memòria. Quan en Ramon va rebre el I Premi Quim Regàs en va fer la glossa que mereixia i seria una pretensió imperdonable mirar d’afegir-hi res més. Però rebre un guardó que duu el seu nom me’l farà una mica meu per sempre i em trasllada, tal com deia abans, la responsabilitat de mantenir-ne els principis professionals i la manera de comportar-

se en un entorn cada vegada més hostil a l’honradesa i a la lluita per defensar el que creiem que hem de fer com a representants d’un ofici que té un contracte no escrit amb la societat de ser rigorosos amb els fets i les interpretacions que fem del nostre entorn.

Amb en Ramon no me n’he sortit mai... sempre tan propers i mai no he aconseguit seduir-lo perquè visqués una aventura professional al meu costat. M’hauré de conformar eternament a llegir les seves cròniques, que aconsegueixen ser pàgines de literatura.

En Ramon i jo compartim devocions per les mateixes persones i un respecte absolut per aquells qui lluiten per fer les coses amb els seus propis criteris. Compartir amb ell, immerescudament, la segona línia d’aquest Premi Quim Regàs afegeix pes a la responsabilitat que sento aquesta tarda en recollir-lo, però em donarà una magnífica excusa per fer-li una abraçada i comentar fèrriament que tots dos teníem clar que ens farien emmalaltir d’admiració.

La responsabilitat prové de rebre aquest premi precisament ara. Des de fa pocs més d’un any em pregunto si es pot contribuir al periodisme des de la direcció d’una televisió pública, em pregunto si puc ser útil als companys i a la societat, em pregunto si dirigir una empresa com la nostra m’allunyarà dels principis que sempre he mirat de defensar quan,

Mònica Terribas el passat 2 de juny al Parlament rodejada de Rafael Jorba, Ernest Benach i Santi Nolla

des de darrere de la càmera o des de davant, van motivar totes les meves hores de feina. Fa més d'un any que em pregunto si posar-me al capdavant d'aquest vaixell en un moment econòmicament tan complex, i en una etapa de transformació de l'entorn audiovisual tan significativa, em permetrà mantenir el meu nord, defensar els meus principis fins al final, malgrat que inevitablement em canviï la perspectiva.

Que un grup de companys de professió una nit em truqués per notificar-me aquest premi em va fer més il·lusió que cap altra cosa, perquè, venint del grup de professionals que ho havien decidit, vaig entendre que el premi era un missatge que em feien arribar. No era un reconeixement, no era un punt i a part,

no era un regal benintencionat, era un advertiment, un toc d'alerta, una motxilla, que a la vida n'anem carregant ja unes quantes. Amb el premi Quim Regàs, els companys em deien:

“Amb el premi Quim Regàs els companys em deien: ‘Mònica, alerta, no perdís la perspectiva, ets aquí per fer bon periodisme’”

“Mònica, alerta, no perdís la perspectiva, ets aquí per fer bon periodisme, per fer bona comunicació, per servir de manera honrada, apassionada i creativa aquesta professió, no per res més. No oblidis això”.

Jo vull interpretar així el premi, i només així em sento còmoda aquesta tarda i

l'agraieixo de cor perquè em regala a partir d'ara la vigilància d'aquest jurat que tant admiro i respecto. Em sembla un objectiu noble mirar de retenir el reconeixement dels companys a la nostra

capacitat de mantenir-nos fidels a les nostres idees. Si ens vigilem els uns als altres, potser ens en sortim de redreçar les inèrcies que ens condueixen a la comoditat i a la manca de compromís, a la supervivència personal d'uns currículums més o menys florits segons les companyies i les conjuntures. Això no ens farà mai estar orgullosos. La tranquil·litat amb un mateix i el somriure et provenen dels missatges que t'envien els amics quan creuen que has fet alguna cosa bé

o quan tenen l'encert de fer-te reflexionar quan t'has equivocat.

Aquí, en el Parlament, en aquesta casa que va generar la llei que regeix en aquesta etapa la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, és més necessari que mai advertir que els principis professionals i les raons de lògica empresarial no sempre regeixen les decisions que es prenen en el nostre entorn. Encara els interessos dels grups mediàtics i les pressions interessades, polítiques o no, estan massa presents en el dia a dia. Afloren, precisament, en èpoques com aquesta, d'eleccions o de precampanyes... si és que mai deixem de viure en una carretera on els cartells adverteixen de la propera aturada a les urnes, sempre presents.

La responsabilitat és mantenir els principis professionals i els raonaments creatius per damunt de tot, ser capaços d'entomar les pressions amb raons irrefutables i conduir els mitjans privats i públics del nostre país cap a on creiem que han d'anar. És més important que mai que, aquells qui ocupem llocs de més o menys responsabilitat en els mitjans, tinguem clar que no renunciarem als principis professionals, a les obligacions socials i a la devoció a un ofici que vol ajudar els altres a entendre el món.

Tampoc renunciarem a denunciar aquells professionals que utilitzen l'ofici per al lucre personal o que estan sotmesos als dictats d'interessos d'altri. Ja fa massa temps que companys nostres, teòrics o no, adverteixen dels perills que amenacen el nostre ofici en mans dels interessos econòmics i polítics. Ho va fer en Quim Puyal quan va rebre l'Ofici de Periodista i ho va relatar, amb més encert que no ho faria jo, en Ramon Besa l'any passat... Ell parlava de com s'ha perdut la comunicació entre els companys, de la fredor d'unes redaccions dominades per pantalles interconnectades amb tot menys amb els

sentiments, les impressions i les interpretacions arriscades, unes redaccions que esperen notes de gabinets de comunicació per canviar quatre mots i tancar peces que es repeteixen d'un mitjà a un altre només matisades per les derives d'adscripció ideològica de la línia editorial de cada grup. I així anem,

“Si ens vigilem els uns als altres, potser redreçarem les inèrcies que condueixen a la manca de compromís”

qui dia factura, any empeny... qui permet ingressos, emmudeix la crítica... qui reporta guanys o falses exclusives, es guanya una glòria de titular que cada dia està més lluny de la investigació i de les autèntiques raons del perquè de les coses. I tanquem els ulls.

Però ja no tenim més temps per mantenir aquesta actitud o hi perdrem el poc talent que no s'enduran les prejubilacions i els expedients de regulació d'ocupació que també tenallen les empreses de comunicació. I sobretot, lluitem perquè aventures empresarials fallides d'alguns no les paguin els professionals i, especialment, la qualitat de l'ofici i dels nostres mitjans. Vivim una època en què la temptació de justificar l'aturada de la màquina de la creativitat per compensar les pèrdues econòmiques pot malmetre la qualitat dels

“És més important que mai que els que ocupem llocs de responsabilitat no renunciem als principis professionals”

projectes que tots tenim entre mans. Sentim a dir, citant Einstein, que la crisi és una oportunitat per crear. Tant de bo sigui veritat i es reorientin els nostres mitjans cap a la responsabilitat col·lectiva, la capacitat de cooperar per so-

breviure tots, i no per ocupar més espais que aniquilin els espais dels altres. És la nostra responsabilitat, la dels qui ocupem llocs des d'on es poden fer i canviar coses, fer-les. Quan fa un any consultava als amics si havia de deixar la feina que em feia feliç per assumir la direcció de la nostra televisió, hi va

haver una persona que em va dir:

“Si no ho fas, no podràs canviar les coses que creus que poden millorar”. Tenia raó, malgrat totes les renúncies que això ha suposat. Tenir la possibilitat de “fer”, i decidir “no fer”, és una ir-

responsabilitat. I renunciar-hi per egoisme personal o per viure més tranquils, més protegits, més blindats de la crítica o dels errors, és un luxe que no ens podem permetre col·lectivament. Si mirem de canviar el que no ens agrada, és possible que no ens en sortim o que ho fem en la direcció que no toca, però mai no ens podrem retreure que no hem lluitat per millorar les coses per als qui vénen al darrere.

Vivim en un món en què pensem abans en nosaltres que en la societat com a col·lectiu. I aquesta absència de sentit col·lectiu està empobrint la vida política, social, econòmica i mediàtica. La nostra incapacitat de reconèixer virtuts en aquells que no pensem com nosaltres o defensen projectes que són competitiu amb les nostres propostes. És una obligació assumir el sentit de la construcció col·lectiva amb la suma de tots, pensin el que pensin, vinguin d'on vinguin. I, en canvi, fins i tot la propaganda política es construeix sobre la destrucció dels altres. Crec sincerament que no és el camí.

Vivim en una societat on les coses mai no surten del tot com les hem somniat. Si els somnis fossin possibles, s'hauria acabat la lluita. I després d'un somni, per petit que sigui, n'hi ha d'haver un altre. Aprenem a estimar les imperfec-

cions del que fem i a assumir-les com a part de la realitat. Si esperem que els projectes siguin perfectes, mai no en tirarem cap endavant i hem de començar projectes nous, per arriscats que siguin, per provar-nos a nosaltres mateixos que tenim la capacitat de fer una passa endavant cada vegada. A recular, sempre s'hi està a temps. I tot això només és possible si confiem en el talent dels qui tenim al voltant i som capaços de sumar-nos-hi. Les individualitats s'esgoten en si mateixes i només duen a tenir els egos més incontrolables... potser és la professió, al costat del futbol i la política, on costa més d'administrar aquest component d'emboïmament personal. La meua àvia deia: "Que Déu ens doni cinc minuts més de seny que de salut..." En aquest ofici, molts de nosaltres perdem el seny dècades abans que la salut. Malauradament, en Quim en va ser l'excepció...

És la nostra responsabilitat no permetre que el talent s'esfumi, no permetre que s'aprofitin les circumstàncies econòmiques per debilitar la força del nostre ofici, no permetre que els somnis quedin sotmesos als comptes de resultats. Hem de lluitar per fer-los compatibles amb imaginació i amb risc, però no posant en risc els principis que permetin explicar les coses amb el màxim rigor i implicació a les persones de la nostra societat que confien en nosaltres. No podem mirar cap a una altra banda quan veiem que els grups de comunicació sotmeten el nostre ofici a precarietats intolerables per poder fer més guanys. Ara són temps complicats, però per a tots, per als qui han arriscat els seus diners a les empreses i per als qui hi treballem per fer-les fortes i ambicioses. Tots hi haurem de sacrificar alguna cosa. Ara bé, no deixem que el que se'n vagi muntanya avall sigui la capacitat de creure en el periodisme com a eina de cohesió social i creixement col·lectiu. Hem de fer propostes

constructives, no només rendibles. Hem de potenciar l'entreteniment crític, encara que al poder sempre li sigui incòmode l'humor intel·ligent que sovint en retrata les mancances.

Hem de dur la ciutadania a les finestres públiques i escoltar-la, sense por, encara que hàgim decidit ja fa massa

"No podem mirar cap a una altra banda quan sotmeten l'ofici a precarietats intolerables per poder fer més guanys"

temps que amb les opinions d'uns quants ens en podem sortir per tenir criteri. Hem d'escoltar més i parlar menys nosaltres, els professionals, que tenim el deure de fer de pont entre la societat i les institucions. Ens hem sotmès al periodisme espectacle tots plegats, als noms i a les cares, i d'això la televisió en té una gran part de culpa. La televisió ha marcat el pas de la resta de mitjans i la popularitat i la notorietat ens han sotmès.

Prenem les decisions pendants del rendiment immediat, de ser els primers a dir o a publicar, i això sovint deixa al darrere les reflexions i les idees que reclamen més calma. No tenim temps, o ens diuen que no tenim temps. Però hem de canviar la manera de fer o acabarem fent diaris, ràdios i televisions sense cap nord per a la construcció

"Les privades voldrien que el sector públic disminuís perquè ara pinten bastos, els toca menys a repartir i els fem nosa"

d'una societat millor. Estic convençuda que en Quim compartiria alguna d'aquestes reflexions. Els qui creiem que la comunicació pot aportar alguna cosa més que èxits i bons balanços tenim l'obligació de lluitar per equi-

brar una balança que cada vegada està més decantada, amb el suport de la raó econòmica, del realisme, dels números que han de sortir... Que surtin, els números, però no gràcies a carregar-se continguts útils, interpretacions correctes i reflexions constructives sobre la nostra realitat.

Cada pas que fem, cada programa que tirem endavant, cada entrevista que proposem, cada columna, article o falca, cada molinet o cada promoció que programem, ha de respondre a un perquè. (...) Si fem les coses amb

un sentit, amb una raó, amb un objectiu que podem explicar, raonar i defensar, ens podrem equivocar, segur, i ens passarà, tanmateix respondrà a unes conviccions i a un procés dins d'un projecte col·lectiu. I per això és tan essencial mantenir forts els mitjans públics al costat d'una saludable indústria audiovisual privada. La tradició d'anys de servei públic a la ràdio i la televisió ha marcat un camí d'exigència i compromís amb la societat. A Catalunya, a més, amb la nostra gent, territori, cultura, realitat política, amb les nostres institucions. Des de Madrid, ara les televisions privades voldrien que el pes del sector públic disminuís. No pas perquè no considerin la nostra feina útil i essencial; senzillament perquè, ara que pinten bastos en l'explotació dels seus negocis, els toca menys a repartir i els fem nosa.

Potser podran convèncer un govern, però estem convençuts que els representants de tots els partits polítics faran la reflexió adequada per no deixar-se vèncer per les pressions

d'uns grups que mai s'han compromès amb l'atenció a la diversitat, mai han respectat els horaris protegits i mai s'han plantejat el perquè de les seves programacions més enllà de les seves corbes d'audiència. No és el moment de

Terribas escolta una de les intervencions que van precedir el seu parlament.

sacrificar el servei públic en benefici d'uns empresaris que han demostrat la volatilitat dels seus projectes comunicatius i la incapacitat de representar totes les opcions socials, culturals i polítiques en les seves propostes.

El servei públic, adequadament monitoritzat per les nostres institucions, garanteix que la ciutadania rebi propostes equilibrades, plurals i competitives per mantenir-nos com a referents triats pels ciutadans. Els periodistes ens podem comprometre amb els projectes, però necessitem que els polítics es comprometin també a preservar aquests espais que ens permeten treballar amb garanties al servei de la gent, i que ens demostrin que els preocupen els continguts més enllà de les informacions sobre les seves accions de govern o els seus partits.

Ara bé, a la nostra professió li cal autocrítica. Hem de ser capaços de revisar el que fem, d'admetre que ens equivoquem. La credibilitat es construeix quan rectifiquem els errors. Aquest és un procés imprescindible per mantenir la societat al nostre costat, confiada i tranquil·la que quan els donem gat per llebre de manera involuntària o accidental, ho sabrem reconèixer pública-

ment. I aquí sí que tots plegats hem de millorar la capacitat d'autoexigència. (...) Una altra responsabilitat és traslladar idees i criteris, traslladar l'ofici a les generacions que ara ja han d'assumir, al nostre costat o davant nostre, les decisions. Ells són fills d'una generació que ho ha tingut una mica més fàcil, però sobretot que ha viscut immersa en un entorn de competitivitat i carrera d'obstacles per arribar al que se suposa que és l'èxit professional.

Hem de ser conscients de la feina que hem de fer traspasant aquests principis d'insubornabilitat i rigor als periodistes i professionals de la comunicació més joves. Potser per això sempre he

“Podem tenir les millors quotes d'audiència, i això mai no serà garantia de fer la millor televisió”

pensat que la feina que més m'omple personalment és la que he pogut fer a la universitat. M'ha permès pensar i compartir amb altres generacions inquietuds i preocupacions sobre els mitjans perquè no cometin els mateixos errors que hem comès nosaltres. Ser didàctics, a la feina i a les aules, és la

millor garantia per al futur del nostre ofici. I això cal fer-ho amb passió per contagiar l'amor que sentim per aquesta feina que se'ns enduu la vida sense adonar-nos-en i, quan ens n'adonem, som incapaços de renunciar-hi. Hi ha qui diu que a les aules de les universitats no es pot aprendre el periodisme. Potser no tot, però reflexionar i aprendre a discriminar, prioritzar, distingir i analitzar són graons imprescindibles per després saltar amb garanties als mitjans amb el cap ben moblat.

Els qui el coneixien millor que jo diuen que en Quim era apassionat. La passió és una condició imprescindible en l'entorn on ens movem: per creure en les idees i llançar-nos al buit de dur-les a la pràctica i esperar a veure si la passió s'encomana en aquells qui ens llegeixen, ens escolten o ens miren. La passió de creure en el que fem, i creure que el que fem serveix per a alguna cosa més que per pagar la hipoteca. La passió per defensar les nostres idees i aprendre a sacrificar-les amb la mateixa passió quan les dels altres són millors que les nostres. A renunciar apassionadament, que també costa, quan hem ficat la banya i ens hem equivocat. Potser renunciar amb passió al que més estimem és el que més ens costa, però la passió l'hem d'aplicar en tots els moments de la nostra vida professional. No vull perdre la passió de compartir el projecte de la nostra televisió i dels nostres mitjans públics amb els qui treballem en aquella casa i creiem que podem fer encara la millor proposta audiovisual del país. I continuarem lluitant, amb la mateixa passió, per difícils i precàries que siguin les circumstàncies que ens toquin viure. Convencerem tothom que tenim el millor dels mons possibles que es poden veure a través de les pantalles, petites o grans, de mòbil o Internet... Estem carregats de raons apassionades i les defensarem fins on calgui.

Però tot això no és possible si, davant de les dinàmiques no sempre generoses, els professionals no ens fem costat i ens blindem amb aquesta passió, aquesta radical adhesió als principis del rigor i la creativitat.

Les enveges i les mesquineses també contaminen aquest ofici, on vivim més pendants del que fan els altres que no pas del que som capaços de fer. Som poc generosos amb el reconeixement a les victòries alienes i no ens cal fer cap esforç per sospitar que hi ha conspiracions i influències dels uns i els altres, abans que reconèixer encerts i despenjar un telèfon per agrair una iniciativa que no ens beneficia directament. Som mesquins. I aquesta mesquinesa ens farà més petits.

Ara, que vivim sota els efectes d'una victòria d'esforç col·lectiu, la d'un grup de professionals del futbol, hauríem d'aprendre algunes lliçons que ens podrien dur més lluny. (...) Els valors de la nostra societat van en direcció contrària. Des de petits ens ensenyen a competir per vèncer els resultats dels altres, més que no pas per compartir el coneixement amb els qui s'asseuen a la mateixa aula. Però la vida no dona les mateixes cartes a tothom. I en canvi, la vida ens obliga a compartir-les per avançar com a societat. Ser els primers, els líders, els qui més venen o als qui més miren, no ens fa els millors. Podem tenir les millors quotes d'audiència, i això mai no serà garantia de fer la millor televisió. Quan les coses van bé, en termes quantitius, és quan hem de mirar endavant i plantejar-nos el futur, perquè com em recorden sempre els qui m'estimen, vindran temps pitjors. Que aquests temps ens atrapin amb la tranquil·litat d'haver defensat el que creiem al costat dels qui comparteixin amb nosaltres la passió per aquest ofici, fet amb rigor, amb imaginació, amb criteri, amb honradesa i al servei de la nostra societat. [2]

dotbenjamin

CC BY-SA

 idEC
UNIVERSITAT
POMPEU FABRA

IDEC-Universitat Pompeu Fabra la qualitat del teu futur

Màster en Direcció de Comunicació

I. Programa de postgrau de Comunicació Empresarial

II. Programa de postgrau de Direcció de Comunicació

Direcció: Josep Maria Casasús, Joan Francesc Cánovas i Carles Singla

Calendari: Màster: octubre 09-juny 10

* Programa de postgrau I: octubre 09-febrer 10

* Programa de postgrau II: febrer-juny 10

www.idec.upf.edu/mdiec1

Màster en Gestió d'Empreses de Comunicació

Direcció: Josep Maria Casasús i Susana Domingo

Calendari: octubre 09-juliol 10

www.idec.upf.edu/mdec1

Programa de postgrau de *Brand Meaning*: anàlisi, construcció i gestió d'identitat de marca

Direcció: Marta Camps, Jordi Torrents i Inma Urrea

Calendari: octubre 09-maig 10

www.idec.upf.edu/dbram1

Programa de postgrau de Comunicació i Periodisme de Moda

Direcció: Marta Camps, Mònica Figueras, Inma Sebastia i Inma Urrea

Calendari: novembre 09-maig 10

www.idec.upf.edu/demod1

Programa de postgrau de l'Espectacle del Guió Televisiu per a Programes d'Entreteniment i Humor

Programa conjunt amb EL TERRAT

Direcció: Joan Pons i Manel Jiménez

Calendari: octubre 09-març 10

www.idec.upf.edu/dguit1

Consulta el nou Sistema de Finançament a la nostra web www.idec.upf.edu